Izhaja trikrat na teden vsaki Torek, Četrtek in Soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicage) $3.00. Za Evropo $3.50. Za Chicago $3.50.

Ključ do napredka je edinost

EDINOST

OD BOJA DO ZMAGE

VINCIT OMNIA VERITAS — BODES ZMAGAL EDINO V TEM ZNAMENU — SI DEUS NOBISCUM QUIS CONTRA NOS

Issued tri-weekly every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year $3.00, for Europe $3.50. For City of Chicago $3.50.

Ključ do zmage je edinost

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Nesloga tlači

ŠTEV. (No.) 15. CHICAGO, ILL., SOBOTA, 4. FEBRUARJA 1922. LETO (Vol.) VIII.

MONSIGNOR BUH UMRL.

"Rt. Rev. Monsignore Jos. F. Buh V. G. je umrl danes. Pogreb v pondelek." Tako se je glasil brzojav, katerega smo dobili danes v četrtek, 2. februarja.

Pretreslo nas je! Toraj zopet nov grob! Toraj tako hitro za škofom Trobcem gre v večnost tudi naš ljubljeni častitljivi starček Monsignore Buh!

Še pred dobrim tednom je pisal uredniku "Ave Maria", da bo za spominjsko izdajo "Ave Maria" za škofa Trobca spisal kratko poročilo o tem velikem našem možu. Danes je pa že sam v večnosti.

Tako gredo drug za drugim naši prvi slovenski pionorji, ki so toliko storili za katoliško cerkev v Ameriki in tako proslavili naše slovensko ime v Ameriki!

Monsignore Buh se je rodil v Lučnah na Gorenjskem 17. marca 1833. Toraj je sedaj v 89. letu starosti. Njegov oče Matija je bil kmet. Poslal je svojega nadarjenega sina najprej v Poljane v šolo in potem v Škofjo Loko, pozneje v gimnazijo v Ljubljano. V mašnika je bil posvečen 25. julija 1858. Bil je kapelan v Loškem potoku tri leta in potem tri leta v Radečah pri Zidanem mostu. Ko je l. 1864. prišel domov indijanski misijonar Franc Pirc se mu je ponudil č. g. Jožef Buh za amerikanske misijone. Spomladi istega leta je res zapustil domovino ter se podal v Ameriko. Prišel je najprej v St. Paul, Minn., in se nastanil pri tamkajšnjem škofu in naslednjih šest mesecev kot prefekt nadzoroval več dijakov, jih poučeval in pripravljal na duhovski stan. Od tu je odpotoval k č. g. Pircu na sever v Crowing. Od tam je dalje misijonaril med Indijanci ter se učil njih jezika. L. 1865. je bil poslan v Belle Prairie ter polagoma prevzel vse Pirčeve misijone. Ustanovil je župnijo sv. Štefana v Brockway, sv. Antona v Kraintown, in še več drugih. Misijonaril je skoraj pa vseh krajih po celi severni Minnesoti. Vse selanje župnije, ki so tam so imele Msgrja Buha za svojega prvega misijonarja. Bil je živa zgodovina severne Minn. Bil je generalni vikarij škofije Duluth in ko je bila škofija izpraznjena je bil njen administrator.

Msgr. Buh je bil ustanovnik tudi prvega slovenskega časopisa, katerega je urejeval v Towerju.

Sploh so njegove zasluge nevenljive. Lahko rečemo, da je bilo njegovo dolgo življenje dolga veriga samih dobrih del in velikih zasluženj, da se je vrnil domov k svojemu Bogu bogat na zasluženju in da je tam že sprejel krono večnega plačila.

Msgr. Buh je bil tudi naš dobrotnik od prvega začetka do danes. Vsikdar se je zanimal za naše liste in vsikdar jih podpiral in priporočal. Veliko lepih pisem nam je pisal in nas bodril k vstrajnosti in potrpežljivosti.

Blagemu našemu rojaku in dobrotniku smo iz srca hvaležni za vse in ga prav toplo priporočamo vsem čitateljem v molitev in blag spomin.

Naj počiva v miru!

Ker naši rdečkarji ne smejo počenjati. kar bi hoteli s katoliškimi Slovenci, zato bijejo po našem časopisju.

Doma v starem kraju potrebujejo katoliškega časopisa, zakaj bi jim ne naročili "Edinosti"?

LASTNIKI PREMOGOROVOV GOVORE O ZNIŽANJU PLAČ.

Na svojem zadnjem sestanku so lastniki naznili svoj načrt, da mislijo spomladi na vsak način znižati plače premogarjem, ki delajo na mehkem premogu. Pri tem znižanju bi bili posebno prizadeti premogarji v državah, Illinois in Indiani, ki povečini delajo na mehkem premogu.

To je prva napoved boja med lastniki in premogarji. Premogarji, ki so upravičeni do poštenega zaslužka, ne bojo te napovedi sprejeli tako hladnokrvno.

Predsednik Združenih premogarjev John L. Lewis, je naznanil odboru ki je določen za reguliranje plačilne lestvice, da se naj snide prihodnje sredo 8. februarja, da se osnuje natančni program, na katerem se bo predložilo zahteve premogarjev.

Ker so časi za delavca neugodni, zato je razumljivo, da bojo premogarski baroni pri tem boju zelo ošabni. Vendar upajmo, da zmaga pravica do življenja, do katerega je premogar, ki izpostavlja svoje življenje globoko pod zemljo, upravičen, ter da konečna zmaga bo na strani premogarjev.

VELIKI NEMIRI V NEBRASKI.

V klavnicah v Morton in Gregosu pri Nebraska City so izbruhnili veliki delavski nemiri, tako da je moral governer McKelvie razglasiti obsedno stanje za mesto in okolico. Pet kompanij državne milice je prišlo v okraj in ga zasedlo. Veliko spopadov je bilo med delavstvom in veliko je ranjenih. Nezadovoljnost delavstva je že dalje časa naraščala. Slednjič je prišlo do glasovanja za stavko. Toda od 500 delavcev jih je samo 80 glasovalo za stavko. Delavstvo pa, ki je bilo za stavko, je nastopilo s silo.

SUPERIOR MESTO V OGNJU.

Celo pristanišče v predmestju mesta Superior pri Duluthu je zgorelo. Škode je nad 2 milijona dolarjev.

Katoliški list je vojak v "trenčah" za tvoje ideale!

ZLOGLASNI TOWNLEY.

Zloglasni Townley je te dni prišel iz ječe, kjer je dostal dvomesečni zapor kot posledica njegovega delovanja za "osrečenje" Severne Dakota na podlagi rdečega socijalizma, ali kakor so ga umetno zavili "Nonpartisan League". Toda komaj je zunaj ima že nov proces na vratu. Te dni je bil povabljen pred sodnika, da se zagovarja za poneverjenje denarja.

REVOLTA V MEKSIKI.

Škandal, ki ga je ameriško časopisje temeljito odkrilo, o znani spletkariji mednarodnih bankirjev pri meksikanskih zadevah še ni na svojem koncu. Sedaj pravijo da se v Meksiki gibljejo nove tajno revolucijonarne sile, ki nameravajo prevreči sedajno vlado. Tem silam, kakor se sliši iz raznih krogov načeljujejo bivši pristaši Caranzatove vlade.

Od druge strani pa pravijo, da bivši meksikanski general Felix Diaz tudi snuje revolucijo na svojo roko. Kdo še vse je za tem gibanjem, se seveda za enkrat še ne ve. Vendar bodočnost jim gotovo potegne masko z obraza.

Kolikor močnejši je naš katoliški časnik, toliko močneji smo mi.

MEDNARODNA IRSKA ZVEZA.

V Parizu se je ustanovila mednarodna Zveza vseh Ircev sveta. Predsednik republike (?) De Valera, je bil enoglasno izvoljen predsednikom te organizacije. Amerikanski delegatje so podpisali $20,000 letnih prispevkov v podporo te organizacije. Organizacija se je ustanovila v namen, da bo dosegla popolno Irsko neodvisnost in svobodo. — Kaj ko bi tudi Slovenci začeli misliti na kako tako zvezo? Ali bi ne bilo dobro, da bi se zganili mi ameriški Slovenci? Kaj bi samo javkali in preklinjali nad neznosnimi razmerami. Če smo za kaj, pa stopimo skupaj in začnimo kako delo!

NOVA RAZOROŽEVALNA KONFERENCA.

Odbor razoroževalne konference je sklenil resolucijo, v kateri poziva predsednika Hardinga, naj skliče novo konferenco, ki bo nadaljevala začeto delo in pred vsem naredila gotove postave, po katerih se bodo morale vršiti vse bodoče vojske. Toraj bomo vendar še imeli vojske?

Kdor z menoj ne zbira, ta raztresa. (Kristusove besede.)

NOVE ŽELEZNICE ZA ALASKO

42 milijonov dolarjev je stala železnica, ki odpira nezmerno bogastvo Alaske Združenim državam. Železnica je dolga 467 mil.

Ta mesec je mesec katoliškega tiska! Vsa naša moč je — katoliški časnik.

ZADNJI ČAS

da lahko postanete član Slov. Dr. sv. Mohorja brez večjih stroškov je v nedeljo. Prihodnjo nedeljo 5. februarja ob pol 2:00 uri popoldan se vrši redna mesečna seja. Pridite na sejo in postanite član koristnega društva.

JUGOSLOVANSKE NOVICE.

Belgrad, 28. jan. Danes je bila v tukajšnji katoliški cerkvi sv. maša z libero za pokoj duše sv. očeta Benedikta XV. Pri sv. opravilu je bil pričujoč Nj. vel. kralj Aleksander, člani diplomatskega zbora in mnogoštevilni predstavniki državnih in vojaških oblasti.

LIST IZ LJUBLJANE.

Ljubljan, 28. dec. 1921.

Častiti gospod urednik: —

Poznavajoč Vaš list "Edinost", ki se nam izredno dopade, se obračam na Vas, da moralno in materialno z agitacijo za obilno naročnino podprete mesečnik "Socialna Misel", ki izide 15. januarja v Ljubljani in se Vam seveda pošlje na vpogled.

Ta revija, ki bo edina te vrste med katoliškimi Slovenci, bo zastopala:

1. krščanski socijalizem v smislu in duhu Dr. Kreka,

2. osnutje krščanske internacionale v svrho pomirjenja in edinosti med vsemi narodi sveta na podlagi krščanstva,

3. boj mamonizmu, imperializmu in liberalnemu lažidemokratizmu,

4. temeljna preureditev človeške družbe v smislu prvega in najstarejšega socializma na svetu t. j. krščanskega.

Imela bo zanimiv in raznovrsten pregled o domači in svetovni politiki, gospodarskih in kulturnih pojavih.

Dajala bo načelno smer, bo v strankarskem oziru neodvisna, to se pravi, vodila jo bodo le načela kr-

(Nadaljevanje na 3. strani.)

DENARNE POŠILJATVE

VAŠ DENAR bo na svojem mestu najhitrejše, ako ga pošljete skozi naše podjetje. Dostavimo denar na najbližnjo pošto prejemnika. Izdajamo čeke v kronah in amerikanskih dolarjih. Pošiljamo tudi potom kabla ali brzojava.

Ob izidu te številke smo računali za jugoslovanske krone:

500 kron	$ 1.95
1,000 kron	3.90
5,000 kron	18.25
10,020 kron	35.50

Za italijanske lire:

50 lir	$ 2.75
100 lir	5.00
500 lir	22.75
1000 lir	45.50

Za nakazila v amerikanskih dolarjih do $50.00 računamo po $1.00. Za večja na kazila računamo po 2. centa od vsakega dolarja.

Vse pošiljatve naslovljajte na:

BANČNI ODDELEK "EDINOSTI",
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Slovenian Franciscan Press
1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 98.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Tri-Weekly by
SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

Monsignore Buh.

V mestu Duluthu v severni Minn. leži na mrtvaškem odru naš rojak, na katerega je ponosen vsak ameriški Slovenec in vsak ameriški katolik, katerega življenje je bilo tako polno velikih del, da bo njegovo ime ostalo neizbrisno v zgodovini narodov Združenih Držav. In ta rojak je naš sivi starček Monsignore Buh.

V visoki starosti skoraj devetdeset let je legel k večnemu počitku. V Ameriki je bil nekako 60 let.

V Ameriko je prišel še tedaj, ko Amerika ni bila to, kar je danes, ko je bila v verskem oziru še "Terra Missionum" — misijonska dežela, kakor je na pr. še danes Afrika ali Azija in dr. in v narodnem gospodarskem razvoju je bila še le v svojih povojih. Prišel je sem v času, ko so morali vsi pijonirji civilizacije in vere prinašati velike žrtve v svojem delovanju med Indijanci kakor tudi med belokožci, ki so bili že preje tukaj naseljeni ali ki so se ravno začeli naseljevati.

In v resnici skrajno zanimivo je bilo poslušati tega našega rojaka Monsignorja Buha, ko je pripovedoval, kako je bilo takrat ko je on zastavil svoje krepko delo. Zlasti Minn. je bila še precej daleč v sedanjem razvoju. Toda možje, kakor naši indijanski misijonarji, kakor naš škof Trobec in kakor pred vsemi naš rajnki Monsignore Buh se niso vstrašili truda. To so bili možje še one pristne trdne slovenske šole in korenine, ko naš narod še ni bila okužen od liberalizma, ki je potem izpil vso srčno kri iz naroda in ga naredil v strahopetca in lahkoživca. To so bili še tipi onih "kranjskih korenin", o katerih čitamo samo še v povestih. Kaj čuda, da so ti možje tukaj s temi svojimi zmožnostmi in s tem značajem potem toliko dosegli.

Ni ga kraja v severni Minn. in deloma v Wis., kjer bi ti možje ne bili čelali, ki bi ne bil posvečen s kako kapljo znoja teh mož.

Da, velik naš mož je umrl in cela Slovenija žaluje za njim. Bil je siv starček in vedeli smo, da ne bo dolgo. Vendar sedaj, ko ga nam je pokosila smrtna kosa, sedaj pa žalujemo za njimi in srce nam krvavi.

Vendar ponosni smo nanj in ponosni smo lahko!

In ta mrtvaški oder v Duluthu pa kažemo tebi, slovenski delavec v Ameriki. Tu glej moža, ki je oblečen v obleko tistega stanu, katerega so te naučili tvoji sovražniki samo preklinjati, samo pljuvati predenj. Tu leži mož, ki je bil "izmed njih", katere so ti naslikali tvoji rdeči "voditelji" kot sovražnike delavskega stanu, kot sleparje naroda, kot sovražnike tvojega blagostanja, kot zaveznike kapitalistov, kot može, ki ničesar ne delajo ,samo zložno žive po svojih župniščih in se pasejo ob žuljih tvoje delavske roke!

Da, ta mrtvaški oder ti kažemo, slovensko delavstvo, tega moža starčeka ti kažemo in te vprašamo, so bili ali bolje so res duhovniki to, kar te uče tvoji sovražniki? Poznaš tega sivega mrtvega junaka duhovnika! Poznaš njegovo življenje in njegovo delovanje, veš kaj in kako je ta mož deloval, bodisi med Indijanci, bodi si po slovenskih naselbinah širom Amerike. Slovenski delavci, poznate ga, saj je bil vedno v naših vrstah, saj nas je tolikrat obiskoval po naših domeh, saj smo ga tako radi obiskovali v njegovem revnem župnišču. Da, poznali smo ga vsi in poznajo ga tudi socijalisti in sovražniki slovenskega delavstva. Zato tu glej, ta mož naj ti da odgovor in naj ti pokaže, kako strašno te slepe ti, ki ti ta stan delajo sovraženim, ki te ščuvajo proti temu stanu, ki rodi tolike može, tako navdušene, tako požrtvovalne može, kakor je bil Monsignore Buh.

In tudi temu možu niso v življenju prizanesli. Tudi v tega može so metali kamenje.

Pa so imeli uzrok? Je to on zaslužil ? Odgovorite sami!

Da, katoliški slovenski delavci žalujemo ob mrtvaškem odru svojega največja delavskega prijatelja in očeta. Objednem smo pa ponosni na svojo vero in cerkev, na svojo katoliško duhovščino, kajti življenje tega velikega moža nam glasno govori in pridiga: Slovenski delavec, edinega pravega prijatelja imaš v svojem duhovniku.

Ti pa, častitljivi starček, ti naš ljubljeni oče in voditelj, počivaj v miru! Naj ti bo lahka zemlja, katera je sicer tuja, vendar poškropljena s tolikimi kapljicami tvojega znoja, da jo lahko imenuješ tvoja, kajti ti si njen in ona je tvoja in ohranila ti bo večni spomin. R. I. P.

Iz slovenskih naselbin.

Cleveland, O., šola sv. Vida. — Rad bi par besedi spregovoril o naši slovenski šoli sv. Vida, Cleveland, O. O šoli ,o kateri sem za večkrat marsikaj lepega slišal govoriti. Ni šo ravno tako dolgo, kar sem v dotiko prišel z možem, ki je bil sicer brezverec ali izobrazen človek. Začel je tako lepo govoriti o naši šoli, da sem se mu kar čudil, kako more človek tako govoriti, ki je brezverec. Mož mi je pripovedoval, da ima v oskrb izrečenih osemnajst Javnih in katoliških šol. Skrbeti mora, da vsi šolarji redno obiskujejo šolo. Povedal mi je tudi, da naša slovenska šola je iz med njegovih v oskrb zročenih šol najboljša. Posebno pa je ta izobražen mož občudoval lep red, ki ga imajo v naši šoli, in da jo v šolskem uradu principal vprašal kako in kaj stori, da se otroci lepo vedejo in radi v šolo hodijo. Sestra mu je odgovorila: "Ako se kak učenec ali učenka ne obnaša tako, kakor se spodobi, je posvarjen, in ako to nič ne pomaga potem sporočim starišem." "Večinoma vsi tisti stariši, ki pošiljejo svojo otroke v to šolo, so dobri in skrbni. Za svoje otroke so pripravljeni vse storiti in ako dobe kako pojasnilo o slabem obnašanju svojih otrok, potem mu daje strah doma in zraven pridejo še v šolski urad povedat, da naj tudi v šoli njihove otroke strahujemo; tega se otroci prav boje." Potem se je mož tudi izrazil, da katoliško vero ljubi in mu je zelo všeč zaradi tega, ko vidi, da so otroci v katoliški šoli tako izvrstno in lepo vedejo, še posebno pa v šoli sv. Vida, ker imajo tako veliko število otrok. Rekel je: "Kako lepo je to v katoliški šoli, ker se mali otroci tako v svojih mladih letih pričenjajo učiti nauk o veri in so tudi vadijo po naukih ravnati." Iz pojasnila tega izobraženoga moža, lahko vsak spozna, kak lep red morajo v šoli sv. Vida imeti, da brezverec tako občuduje in hvali slovensko šolo. Starisi, ki pošiljete svoje otroke v slovensko šolo sv. Vida, ste lahko ponosni na to šolo. Vsa hvala in čast č. g. Ponikvarju, ki so vedno skrbeli za lep red v cerkvi in v šoli. Sedaj ko je gospodu župniku nemogoče vse storiti, ker je fara večja in imajo tako veliko opravka doma v župnišču in z obiskovanjem bolnikov, tako da jim ni bilo mogoče povsod biti, doma in v šoli zato so pa preskerbeli, da je sestra v šolskem uradu, ki sicer ne uči razreda, ampak ima skrb za celo šolo, da je vse v redu.

Pred enem tednom sem želel enega pojasnila o učenki 6 razreda in zato sem šel v šolski urad. Vse, kar sem sestro uprašal, mi je sporočila o obnašanju in napredku mojih otrok. "Takoj sem spoznal, da sestra mora vse šolarje prav dobro poznati in vedeti njihovo obnašanje in napredek." Videl sem tam listke, ali karte, in sestra mi je povedala, da vsaki otrok, ki prične v šolo hoditi, dobi eno tako karto in na tisto se vsako leto napiše kako je otrok napredoval v razredu in kako se je obnašal. Tiste karte obdržijo tam v uradu od prvega šolskega leta do zadnjega. Ko enkrat otrok šolo skonča in si poišče kako delo, ga ne sprejmejo pred, predno je prinesel svoje šolsko spričevalo. Zato pa ga vsak v šolski urad pride iskat. Tudi delodajevci pridejo za pojasnilo kakega dečka ali deklice ker hočejo vedeti, kako se je dotični deček ali deklica učila in obnašala v šoli. Sedaj se pa prav nič več ne čudim, da je brezverec tako hvalil šolo sv. Vida. Sam sem so prepričal, da je to resnica, da vlada najlepši red v tej omenjeni šoli. Zatorej vsa čast in hvala č. g. župniku, ki so se v tej fari vedno trudili in prizadevali lep red imeti v cerkvi in v šoli. In te so storili, ako ravno niso primajboljšem zdravju. Še enkrat rečem, hvala našemu preskrbnemu duhovniku za ves njegov trud in delo v tej naselbini.

Faran sv. Vida fare.

Katoliški časnikar izpostavlja svoje prsi, da tvoje varuje.

Chicago, Ill. — Vse slovenske trgovce in obrtnike v Chicagi se uljudno vabi na redno mesečno sejo "Slovenske Trgovske in Obrtniške Zveze", ki se vrši v pondeljek, dne 6. februarja, 1922, ob pol osmi uri zvečer, pri Mr. Kušar-ju, 1847 W. 22nd St. Na tej seji se bode sklenilo, v kateri dvorani bodemo zanaprej zborovali. Sedanji prostor nikakor ni pripraven. Druga, glavna točka pa je, da nekaj ukrenemo v korist naselbine, ter v korist Slovencev sploh. Ker imajo nekateri napačne pojme o Zvezi, je zelo važno, da se te seje udeležijo vsi Slovenski trgovci in obrtniki. Karkoli bodemo naredili, bode šlo na ime trgovcev in obrtnikov, ki se bodo do te seje upisali. Mesečni prispevek je samo 25c. Na tej seji se bodo tudi razdelile članarinske izkaznice. Z narodnim pozdravom

Frank Grill, predsednik;
John Gottlieb, tajnik.

Tebe bi radi nabili ,katoliška slovenska duhovščina. Ker te pa mi branimo, smo pa mi tepeni!

Chicago, Ill. — (Nadaljevanje.) Kakor sem poročal, je že igra sama na sebi nekaj izvanredno lepega in jako primernega za naše slovenske odre. Ima toliko resnega in toliko podučnega v sebi, da je krasna šola za vsakega gledalca. Objednem je pa ta nauk zavit v tako lepo in prikupljivo obliko, da se človek nehote in nevede kedaj uči. Kar dela igro posebno zanimivo, je pa to, da je šala z resnoba tako ozko zvezana, da se gledalec prav nič ne utrudi.

Našim igram manjka največkrat splošnosti, ali so preresne, ali so pa preveč šaljive. Igra je pa lepa in zanimiva, ako je oboje lepo razvrsteno. In taka je igra. Za šalo pa obilno skrbi Štrigalca, turški "Rajbenčan", ali "rajbenški Tirek", kakor hočete.

Pri naši prireditvi uloge niso bile že kmalu tako lepo in pravilno razdeljene, kakor pri tej igri. Vsak igralec je bil kakor nalašč ustvarjen, kakor pravimo, za svojo ulogo.

Glavno ulogo je igrala Miss Rose Vahtar. Njo že poznamo in smo jo že velikrat videli v najrazličnejših ulogah. Toda lahko rečemo in vemo, da nam bo vsakdo pritrdil, ki je videl to igro, da imamo prav, da še nobena ni bila tako kakor nalašč za njen krepki, odločni in junaški gorenjski značaj, kakor ta. Kaj čuda, da jo je igrala s tolikim čutom in navdušenjem! Da, bila je lepa slovenska Johana D'Ark, ki se ji je Marija prikazala in jo navdušila za boj proti Turkom, ki so silili na Gorenjsko. Druga uloga je bila uloga "gospoda Dihurja", katero je predstavljal Mr. John Sajovic. Ta uloga je bila morda najtežja uloga, kajti moral je predstavljati vso podlost verskega in narodnega odpadnika in izdajalca, ki je bil pripravljen izdati lasten narod tudi Turkom. Mr. Sajovec je mojster, to se je videlo. Njega preje že dolgo nismo videli na odru. Toda škoda njegovih zmožnosti! Jako se je vsem dopadel. Posebno lepo in naravno je uprizoril svoj obup, ko se je šel obesit. Vse je pretresel. Častitamo mu! Tretja uloga je bila uloga Rajbenčana Štrigalce, katero je predstavljal Mr. John Jerič. Mr. Jerič nas je presenetil. Tako naravno je igral ulogo in tako neprisiljeno, da se mu je videlo, da se je popolnoma uživel vanjo. On jo je hotel izvesti izvrstno in pogodil je. Od srca smo se mu smejali, kadarkoli je prišel na oder. Le večkrat naj se pokaže! Vsikdar se ga bo občinstvo zveselilo. Mina je bila Miss Kat. Gregorič, Meta Miss Mary Pirc, domača dekleta Miss Ana Šimec, Miss A. Mohar, 1. žena Miss Mary Koporc, 2. žena Mrs. Terselič, vaška dekleta Miss Kristina Tič in Miss Palmira Janež. Vse te uloge se bile sicer manjše uloge, vendar vse igralke so jih dobro pogodile in so naredile prizore jako slikovite. Tudi govorile so dovolj glasno in razločno. Pavla je igral Mr. Ivo Račič, Alija, Mahmeda in Kara so igrali Mr. John Prah, Mr. Stan. Kozjek, Mr. John Kosmač; Jakoba je igral Mr. Joe Fajfar, 1. fanta Mr. Fr. Augustin, in Mr. Joe Žabkar, starca je predstavljal Mr. Andrej Glavač, pastirček je bil jako dober Mr. Viktor Mladič, 1. mož Mr. Mike Koren. Ranjenec Mr. J. Kosmač st. Tudi vsi ti so dobro rešili svoje uloge in so zvečine vsi že stari igralci. — Kaj naj pa rečem še o našem junaškem Juzuf Pašatu? Samo eno je šlo od ust do ust pri obeh prireditvah — **izvrstno igra!** In to je tudi bilo. Te njegove spretne kretnje, njegor odločen glas. njegov nastop, vse je bilo fino! To je naša najnovejša moč na odru in smo veseli, da smo jo dobili. Mr. Silvester Hrastar bo eden izmed najbolj sposobnih naših možkih igralcev in bo kmalu ljubljenec Chicaškega občinstva. Fant se je naučil svojo igro, zato je mogel nastopati z toliko samozavestnostjo. — Pa še eno smo pri tej igri opazili namreč to, da je vspeh igre veliko odvisen tudi od režiserja. Dober režiser, ki se zanima za igro in ki se žrtvuje, da vse lepo poskrbi in uredi, je prvi in glavni pogoj dobre igre. Igralci morajo dobiti prepričanje, da imajo za seboj krepko pomoč. Vsa čast v resnici Fathru Winklerju! Obe igri, kateri je on vodil, sta bili krasen vspeh. Vsem skupaj častitamo!

Vsa igra je bila krasna, vsa prireditev je bila izborna, vse je šlo lepo, in vse bi bilo velikanski vspeh, samo ena reč je pa vendar bila, ki se nam ni dopadla, katero so pa vsi navzoči kritizirali, zlasti oni, ki so morali celi dolgi čas stati—**nove hale nam potreba!** Da, to je pa kazilo! Oder premajhen, in kulise pomanjkljive. — Dvorana premajhna! Naša naselbina silno narašča, kakor morda nobena druga slovenska v Ameriki. Zato potreba po lastni veliki in primerni dvorani raste od dne, se od dne do dne bolj čuti. Farani sv. Štefana, v nedeljo boste imeli občni letni cerkveni zbor. Posvetujte se pred vsem, kako boste naselbini poskrbeli novo dvorano. Nikar se ne strašite truda. To je potreba naroda, to je potreba naselbine in naselbina bo hvaležna onim, ki bodo tej potrebi odpomogli.

Poročevalec.

IZ SEVERNEGA ZAPADA.

Dragi Pavle! — Veš, Pavle jaz bi bila že prej pisala, pa sem bila preveč radovedna če Ti bode še kdo drugi dal "kredit" za kar ga najbolj zaslužiš. Mogoče še sam ne veš zakaj Te imam tako v časti, torej najbo stvar je namreč ta: ko sem prišla pred več leti v Ameriki oziroma v Chicago se samo posebi razume, da ni sem znala "engliš", — bilo je pa precej festih fantov tam že takrat— ali smola vseh smol večina od teh pa ni več znalo govoriti po kranjsko ker so prišli 3. ali pa 4 leta prej v Ameriko kot jaz.

Dragi Pavle, zdaj pa sam sebe poglej — koliko časa si Ti že v Chicagi in vse na okrog pa še zmiraj fain po kranjsko pišeš. — Ti se sam neveš kako veliko hvale Ti gre za Tvoje znanje. Škoda, da nisem male bližje, da bi se kaj več pomenila o prejšnih časih. Toliko Ti rečem Čikaške dekleta še same nevejo kaj imajo, ko imajo Tebe. Kmalu se kaj oglasi!

Srčni pozdrav od "Šiškarce".

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Faranka in faran sv. Vida, Cleveland, O. — Vaše tri dopise prejeli. Toda, ker jih niste podpisali s svojim polnim imenom jih ne bomo priobčili. Kakor to velja za druge, istotako velja za vas. Dopisi, ki prihajajo brez vsakega podpisa romajo v koš.

Vse ostale dopisnike prosimo, da malo potrpe. Zadnje čase se je nabralo precej dopisov, vsi pa pridejo na vrsto svoječasno. Vsem našim zvestim dopisnikom in poročevalcem se pa najprisrčneje zahvaljujemo, ker listu stem veliko pomagajo, ko tako pridno dopisujejo. Vaši lepi dopisi list krasijo in ga delajo najbolj zanimivega med slovenskim časopisjem v Ameriki. Še enkrat prisrčna vam hvala!

Pavletova volilna kampanja se zaključi s 15. februarjem. Kakor razvidno je velika večina naših naročnikov za Pavleta. Skoro 97. odstotkov naših naročnikov se je izrazilo v prilog Pavleta. Natačni izid glasovanja bomo objavili ob zaključku volilne kampanje.

Ko pride tat v hišo, ne pomaga se skriti v kot. Vse bo odnesel, če ga ne zapodiš. Tat so rdečkarji. Katoliški Slovenci, ne v kot! Na dan! V obran! Pomagajte, da se časnikarstvo razširi!

Tvoj sosed nima še katoliškega časnika, zakaj bi ga mu za nekaj časa ti ne naročil ako pa sam noče.

ROJAKI!

Pred nekaj tedni smo priobčili dopis našega naročnika iz Prekmurja, iz domovine, Mr. Zadravca. Gotovo se ga še spominjate. Kaj ste tam čitali o Edinosti, ko pride! Kako se je zvesele! In dotični rojak, nam je pisal: "Ameriški Slovenci, ako imate koga doma, v starem kraju, naročite mu list "Edinost!" Silno ga boste zveselili in mu tudi koristili."

Rojak, za mesec februarij, kaj ko bi se še ti spomnil svojih domačih in jim naročil list "Edinost" za eno leto. Kaj? Daj, naredi to!

AMERIŠKA SLOVENKA.

Drage slovenke: — Veseli me, da se je zopet našel en mali kotiček za "Slovenke." Zelo sem pogrešala v naših časopisih kaj sličnega, še bolj se pa hudovala ko ste že enkrat prej začeli pa se jih je tako malo odzvalo. Vem, da sem bila tudi jar med tistimi, da bi rade brale — samo pisata Bog obvaruj. Zato sem toliko bolj vesela, ko vidim da ste nam dali še enkrat priložnost gos. urednik, da lahko oopravimo kar smo zamudile. Da, se mi nebode treba zopet jeziti ko bo prepozno, rajši kar precej pišem, v nadi da še niste preveč izbirčni — ker je šele začetek.

Res je kar piše "Silva" ako je le eni osebi pomagamo z vsako številko je že veliko, ali po mojem mnenju bo veliko žen in deklet pridobilo od tega kotička, ker najsi bo tu rojena ali v starem kraju vse še potrebujemo mnogo ker človek se mora učiti do groba. Marsikaj kar bodo tu rojene Slovenke pisale bo prišlo ročno zate ko še niso dolgo tu, in kar zopet te pišejo bo pa v korist Amerikankam. Toliko bi vas prosila, da bi opustile to misel da tu rojene dekleta niso za nič, ali pa nasprotno da iz starega kraja so samo grecu . . .

Kolikor sem jaz našla razlike v 15tih letih med tem dvema je to: da tu rojene so večinoma bolj praktične pri delu, obleki i. t. d. iz starega kraja pa bol varčne pri gospodinstvu. Ali nemislite, da bi se dalo mnogo popravit in ožje združit? ker ravno to je kar potrebujemo.

Kolikrat sem si v prejšnih letih želela kaj sličnega, da bi bila mogla za kakšen svet kje vprašat v nadi, da bom gotovo dobila pravilni odgovor, pa ni bilo nič, kamor bi se bila lahko obrnila. — Tudi meni so bili tujci zelo dobri — pa vse jedno bi se bilo rajše obrnila do Slovenke — samo če bi bila kje kaka urednica, da bi bila čutila z nami, nam res dala pravi svet ter nam po kazala krajšo pot do napredka v Ameriki.

Upam, da se bode potom "kornerja" našlo mnogo starih znank, kar bi bilo nekaj veselega za vsako.

Prosila bi Rezo P. z Jes. da se oglasi; mislim, da se še spominjaš na Šiškarco št. 1. in št. 2. ter na Francoz Logatca? Ko si bila pred 15mi leti v Chicagi na 23 cesti si večkrat pisala kako pesem, veš kaj še za naš "korner" kej napiši, ker moški še večkrat kateri pripravi za kaj takega-zakaj bi se pa še žene ne?

Vem, da se gos. uredniku še sanjalo ni, da imamo tako učene žene tu. Gotovo že mislite ali še ne bo konca? Zagotovim Vas, da drugič bom pa bol na kratko naredila. Srčni pozdrav vsem Slovenkam širom Amerike ter na svidenje na "kornerju."

Šiškarca.

JUGOSLOVANSKE NOVICE.

(Nadaljevanje z 1 strani.)

ščanstva.

Bo posvečevala pažnjo vsem, to je ne bo ozko-lokalna.

V prvi vrsti računamo na ameriške rojake. Zato:

1. Prosimo sodelovanja.

2. Naberite nam naročnikov in pošljite naslove sem. Cena je $2.00 na leto.

Izhajala bo revija 12krat na leto na 32 straneh. Urednika: Dr. Gosar in F. Tersoglav.

Prepričani smo, da ameriški Slovenci, ki so bili toliko napačno podučevani glede pravega socijalizma in pravih socijalnih idej, gotovo potrebujete take revije.

Vse ameriške Slovence vabimo na obilno naročitev.

Naroče se: **Ničman, prodajalna K. T. Društva Ljubljana.**

Trdno pričakujoč na veliko pomoč ameriških Slovencev pri tem velikem katoliško narodnem podjetju ostanem udani **Franc Terseglav.**

Naročnino sprejema in jo pošiljamo v Evropo. Bančni oddelek "Edinosti."

Katoliki, zavedite se! Podpirajte svoje časopisje ,da bo močno!

ČASTITIM GG. SLOVENSKIM DUHOVNIKOM!

Pred nekaj meseci smo poslali na prošnjo slovenskih čč. gg. Lazaristov iz Ljubljane vsem našim čč. gg. duhovnikom po Ameriki vsakemu po en iztis knjiga "Duhovne vaje za duhovnike", katere je spisal znani slovenski navdušeni in goreči misijonar Rev. U. Nežmah tega reda. Večina vsi gospodje se že poslali vsak ceno za knjigo. Nekateri čč. gg. so bili tudi tako dobri, da so priložili še mal darček za te revne misijonarje, ki so v veliki stiski. Nekateri so jim poslali tudi Intencij.— Vsem gg. se prav iskreno zahvaljujem za njih blagohotnost. Naj bodo prepričani, da so storili dobro delo in molitve dobrih misijonarjev bodo obilno plačilo za njih darček. Te dni sem dobil to-le pismo od provincijala, iz katerega se vidi, kako so gg. storili v resnici veliko dobro delo.

Ljubljana, 10. jan. — Prečastiti gospod: — Najprisrčnejša Vam zahvala za Vašo dobrohotno pomoč! Zgodilo se je nekaj podobnega, kakor pred dobrimi tristo leti, ko je naš duhovni oče, sv. Vincencij kot ubog priprost dijak užival pri sinovih sv. Frančiška ljubezen in podporo. Ti so ga vzgojili in podpirali in mu omogočili, da je dosegel svoj od Boga mu določeni poklic. Brez podpore in vzgoje pri čč. oo. frančiškanih bi morebiti danes katoliška Cerkev ne imela ne sv. Vincencija, ne njegovih duhovnih sinov—misijonarjev, ne njegovih duhovnih hčera—usmiljenk. In če so ti kaj dobrega storili, je to tudi sad Vašega slavnega reda in njegove širokosrčne krščanske ljubezni, ki nesebično podpira vsako dobro akcijo v katoliški Cerkvi.

S svojo dobrotno podporo ste pomagali naši mladi provinciji. Naša mala družba si je namreč takoj po prevratu ustanovila v Jugoslaviji lastno provincijo. Vsak družaben organizem pa mora, če hoče živeti in delati, skrbeti pred vsem za dvojno: za lastno eksistenco in pa za zadosten naraščaj. To pa je po vojski silno težko. Celo če bi vojske ne bi bilo, bi bila taka skrb za novo provincijo težavna. Kajti skupna blagajna je bila v prešnji provinciji v nemških krajih in rokah in pri vsakem centralizmu gre tistemu najboljše in je najbolj preskrbljen, ki je blizu centra. Zato so bile nemške hiše bolj preskrbljene, kot pa drugonarodne. In tudi vsi vzgojni zavodi so bili v prešnji provinciji v nemških rokah. Saj poznate Nemčevo miselnost v bivši Avstriji. In tako bi bila ločitev tudi v normalnih časih za Slovence težavna, vendar bi bila laglja, kakor v povojnih razmerah. Treba je n. pr. nove centrale. In tako nas je v ljubljanski sedanji osrednji hiši, ki je bila pri zidanju preračunjena za kakšnih 8 duhovnikov in toliko bratov—lajikov in v pozneje prizidanem Dijaškem domu, preračunjenem za 18 dijakov, sedaj 16 duhovnikov, 10 klerikov, 10 bratov in 20 dijakov. Ker je že v hiši več starejših in bolehnejših in se jih mora več posvetiti izključno vzgoji naraščaja in zaradi naraščaja samega, ima hiša veliko konsumentov in pasive in je aktiva zato tem skromnejša. Lani nas je božja Previdnost rešila iz zadrega samo s tem, da nam je spomočjo Misijonske zveze pomagala do noviciata v Grobljah pri Domžalah, drugače bi ne bili mogli sprejti nobenih dijakov in celo dosedanje odpustiti. Zato imamo za svojo eksistenco in za naraščaj veliko skrbi in še več nas jih še čaka.

Bog plačaj Vam in prosimo, da blagohotno sporočite našo najiskrenejšo zahvalo vsem predobrim prečastitim gospodom duhovnim sobratom, ki so nam poslali pomoč s tem, da so kupili knjigo g. Nežmaha ali pa nam naklonili intencije! Svojo hvaležnost bomo skazovali pred oltarjem, kjer se hočemo svojih blagih dobrotnikov vsak dan spominjati. Če bo pa dobri Bog po nas kaj dobrega storil, boste pa tudi Vi, naši dobrotniki, imeli pri plačilu svoj božji delež. Če bo kje kdaj priložnost, se pa zopet priporočamo blagim srcem svojih dobrotnikov in tako bomo skupno eden drugega podpirali v molitvi in delu za skupen cilj: "Evangelizare!"

Franz Javšovec,
vizitator ali provincijal.

Vsi čč. gospodje, ki še niso poslali svote, ali vsi ,ki bi mogli utrgati še kake intencije, se uljudno prosijo, naj pošljejo sedaj ali meni, ali pa naravnost v Ljubljano. Bog bo plačnik. Z vsem spoštovanjem hvaležno udani **Fr. Kazimir, OFM.**

V NEBRASKA CITY NASTALI PLEMENSKI BOJI.

Med stavkujočimi klavniškimi delavci je prišlo do plemenskega poboja. Nastal je pravcati puč in mestne oblasti niso bile več v stanu kontrolirati položaja. Poklicali so na pomoč državne čete, da so pomirile prebivalce. Kdo je zanetil plemensko sovraštvo je zaenkrat še nerešeno vprašanje. Gotovo bo, da nasprotniki stavkarjev niso čisti pri tem dejanju. Kajti poslužujejo se vseh mogočih načinov, samo da bi pred avtotiteto umazali pošteno delavsko ime. Ker ni drugih sredstev, je treba zvijač. Povzročiti plemensko sovraštvo, pa bo nastal puč in avtoriteta bo posegla vmes in naredila bo konec stavki. Če bi delavec skušal povzročiti kaj enakega, bi ga vtaknili enostavno pod ključ;; kapitalisti pa imajo milijone, ki so jih izžcli iz ubogega delavstva, ti seveda so izvzeti, ti delajo lahko kar se jim poljubi. Bog je visoko, a pravica je — daleko!

POMAGAJTE NARAVI.

Mi si umijemo roke in obraz večkrat vsak dan, da tako spravimo stran blato, ki se je nabralo. In ne čakamo, da bo narava sama od sebe to izvršila za nas. Torej čemu naj bi čakali, da nam narava sama odžene dnevno skupaj zbrane stvari v našem želodcu in v prebavnih delih telesa. Še posebno takrat, ko so te strupene snovi bolj nevarne kot samo blato na naših obrazih, ker gotovo je, da priveđejo več ali manj nevarno bolezen. "Očistite črevа", naj bo naše geslo in Trinerjevo grenko vino je najboljši čistilec. Pomaga želodcu, da izvršuje svoje posle. Tisoče in tisoče ljudi je zadovoljnih z uspehom tega zdravila, — čitajte to pismo: "Garson Quarry, Man., Canada, dec. 24, 1921. Jaz sem bolehal vsled slabe prebave nad dve leti. Dne 18. avgusta sem pričel vživati Trinerjevo grenko vino in danes je moje zdravje popolnoma povrnjeno. To je izvrstno zdravilo za želodčne nerednosti. Vaš Kazimir Stefaniec." Poskusite tudi Triner's Cough Sedative, vaš lekarnar ali trgovec z zdravili ima gotovo v zalogi ta zdravila za vas.

KRUTO BANDISTVO.

V San Francisco, Cal., sta v petek napadla dva bandita deklo Karolino Chinn. Udrla sta v hišo Georgea Caesarja, ko ni bilo drugega doma, kot sama dekla. Ker nista našla nič denarja, sta zahtevala od dekle, da jima pove, kje je denar. Ker dekle tega ni hotelo, sta ji ves hrbet razpraskala z nožem, s katerim se lupi krompir, in ko še ni hotela povedati sta ji v rane soli natresla, tako da je reva bolečin omedlela. Ko sta videla, da ne bo nič sta zbežala.

Zastonj plačuješ cerkvene kolekte, če ne boš dal del tudi za obrambeno ozidje te cerkve, ki je katoliški časnik.

KDO HOČE?

Kdor nam tekom meseca februarja pošlje dva nova celoletna naročnika na list "Edinost" poslali mu bomo krasen križ, ki po noči sveti

Nekaj novega je ta križ. Ako ga obesite na steno, ko bo temna, boste naenkrat na steni opazili čudno svetlobo. Cela slika presvetega Telesa Križanega se bo začela svetiti da jo boste prav lahko v največji temi prav razločno videli. V resnici nekaj krasnega!

Križ je nekaj dragocenega in stane, ako ga kupite v prodajalni $3. Tu ga dobite zastonj, ako nam pridobite dva naročnika na list "Edinost."

Na delo! Za tako krasen dar se pa že splača, nekoliko se potruditi, vsaj vi dobite nekaj, kar je skoraj toliko vredno.

In to velja za celi mesec februarij.

TISTIM KI SE ŽELE NAUČITI ANGLEŠČINE
naznanjamo da smo zopet prejeli nekaj

"SLOVENSKIH ANGLEŠKIH SLOVNIC".

Knjiga vsebuje razne navadne vsakdanje pogovore, Glasoslovje, Oblikoslovje in razne vaje. V knjigi je tudi obširen besednjak. Ker smo prejeli le omejeno število teh Slovnic, zato je važno, da si isto naročite takoj dokler ne poide.

Knjiga stane s poštnino $1.00.

SLOVENIAN FRANCISCAN PRESS.

1849 West 22nd Street CHICAGO, ILL.

ALI STE SE PRIPRAVILI ZA RAZŠIRJEVANJE KATOLIŠKEGA TISKA?

Mesec februarij je določen od vseh amerikanskih katoliških škofov za razširjevanje katoliškega časopisja.

Kaj bomo skušali narediti v tem oziru mi katoliški Slovenci? Na to vprašanje naj dajo koncem tega meseca odgovor naša dejanja, ki naj bodo taka, da bo vsak naročnik pridobil listu "EDINOSTI", "AVE MARIA" ali pa "GLASNIKU P. S. J." vsaj enega novega naročnika. Katoliški Slovenec, ako si KATOLIK S CELIM SRCEM, boš to storil! Vaša dejanja bodo govorila in pričala koncem tega meseca, koliko je vam za VAŠO VERO. Slovenec pokaži se, koliko ljubiš KATOLIŠKO ČASOPISJE, KI BRANI TVOJ BISER IN TEBI NAJDRAŽJO SVETINJO, SVETO VERO!

Od novih naročnikov za list "EDINOST" je razpisana na drugem mestu v tem listu posebna nagrada. Zato potrudite se da dobite lepo nagrado, ki vas bo spominjala, kedaj da ste vršili Bogu dopadljivo delo in pomagali kovati svetle meče uma za srce.

"EDINOST"

1849 WEST 22nd STREET CHICAGO, ILLINOIS

Neznani Bog.

(Priredil FR. BLANKO.)
(Nadaljevanje)

"Ne samo to", odvrne Labeo, — "poslati bi nam moral pravih učiteljev, ki bi nas neprestano poučevali in opominjali, da bi se mogli obdržati na pravi poti."

Vsi so napeto gledali Dionizija.

Mladi govornik je zarudel in se obotavljal, naposled pa pravi: "Kar ste povedali, nikakor ne uniči, niti ne omaje mojih dokazov, čeravno ne morem kar naravnost odgovoriti na ta vprašanja. So težkoče, ki so tudi meni nerazumljive in katere rešiti sem se zastonj prizadeval. Vse, kar sta sedaj povedala, je odmev mojih, lastnih misli. Rečem samo: časi niso izpolnjeni, pričakovati moramo od prihodnosti, kar ni dano sedanjosti. Uživali bodo prihodnji rodovi. Sicer pa zopet nismo tako popolnoma zapuščeni, kakor se tebi dozdeva. Ali še nisi nikdar čutil v sebi nagnenja, glasu, ki te je poučeval, kaj je lepo, dobro in čednostno, kaj zopet grdo, nečloveško in nenravno. Gotovo da, ker ta glas, tega učitelja nosi vsak človek v sebi od prvega trenutka zavednosti, pa do smrti. In to je ravno tisti pečat večnega bitja, ki nam še nejasno, vendar odločno dovolj razočeva voljo najvišjega. Vendar pa pričakujem višjega razodetja o volji najvišjega bitja, od Njega, ki ima priti in s čigar prihodom napovedujejo Sibile nov, velik, sijajen dan. — Vprašam vas, ali ne bo moral priti On, po katerem hrepeni vse človeštvo, da mu bo dal to, kar tudi vam po vašem lastnem priznanju najbolj manjka?"

S tem je bila razprava končana.

Avgust je vstal in prijateljsko poteptal govornika po rami. "Vendar pa še ne vem, kaj bi mislil o tvojih tako lepih nazorih", pravi smehljaje se napol dobrohotno, napol šaljivo. "Na vsak način si se pa hrabro držal. Pri tem naj za danes ostane. Zdravstvuj!"

Družba se je razdelila v posamezne skupine in se razgovarjala o dnevnih dogodkih. Zgovornost lepega Atenjana je napravila na vse globok utis. Večina njih je pa že pozabila osebino razprave.

Sejan se je ogledal po svojem sosedu, ki je pa že izginil.

"Lep izid!" zarohni Tiberij ves zarudel od jeze; "gledati moramo, da uničimo vso to grško zalego. Ti se v to razumeš, moj Sejan."

Prekanjen nasmeh in globok poklon je bil generalov odgovor.

Pavel in Dionizij sta se poslovila od Avgusta in Mamure in par minut pozneje sta korakala po Apijski cesti. Vračala sta se v gostilno pri stotem miljnem kamenu. Obsejana od sreberne mesečine sta hitela prijatelja in se razgovarjala o uspehu današnjega dne.

"Če me vse ne vara", pravi Dionizij, "bo Avgust pripravljen povrniti ti očetovino — in ako boš jutri šel z cezarjem Germanikom proti severu, bodi prepričan, da bom jaz po svoji moči kar najboljše zastopal tvojo zadevo."

"Boljše, kakor bi jo mogel jaz sam, plemeniti moj prijatelj",' izpopolni Pavel. "Upam, da moja mati ne bo ovirala mojega namena, — pomisli si, ako se vrnem kakor vojaški tribun!"

"In se preseliš v oni-le grad, ki se tamle v mesečini blišči."

"Potem boš moral pri nas stanovati."

"Te primem za besedo, — ako obljubite, da pridete pozneje v Atene in mi vrnete obisk.

"Pojdi, izmenjajva si 'tessara hospotalis'."

Tako sta se ločila prijatelja na bajno razsvetljeni cesti.

---

*) 'Tessara hospitalis' je bila navadno majhna tablica, ali košček lesa, katerega sta ohranila vsak polovico, da so se po tem znamenju spoznali prijatelji tudi po preteku več let.

III. DEL.

Drugi večer po omenjenem dogodku srečamo štiri krepke jezdece, ki so na znojnih konjih jahali po časi po rimskih ulicah. Vse je kazalo, da so v ostrem diru prišli od daleč. Sprednja dva sta bila moža v najlepšem cvetu mladosti. Imela sta komaj po 20 let. Druga dva sta bila pa že v zrelejši dobi, od 30—40 let. Vsi štirje so nosili namestu miroljubnih tog vojaški plašč, "sagum" imenovan, ker Rim se je pripravljal na vojno. Germanik je s svojo vojsko že odšel proti severu. Nameraval je zadeti na barbare v Veneciji in napraviti med njimi tako krvavo klanje, da jim bo za vedno prešlo veselje prestopati, "svete" meje rimskega cesarstva.

"Najprej k hlevom, potem pa v Suburo!" zapove najmlajši jezdec, obrnivši se nazaj in spodbode svojega konja.

Njegovi tovariši jo uderejo za njim skozi več oskih umazanih ulic, dokler ni zavil skozi pokrita vrata na dvorišče velikega poslopja, ki je bilo posuto s žaganjem. Ta so bili hlevi in vežbališče četrte centurije.

Mladi jezdec ni bil nihče drugi, kar so naši bravci gotovo že sami uganili, kakor naš junak Pavel. Germanik mu je izročil zelo važno nalogo. Ko je prejšnji dan zjutraj zgodaj prihitel v cezarjev tabor pri Formiji, in mu javil, da je pripravljen odriniti ž njim proti severu, mu je general zapovedal vrniti se domov in tamkaj počakati nadaljnih povelj.

Zvečer istega dne dobi sledeče pismo.

"Germanik cezar pošilja centuriju Pavlu Lepidu Emiliju svoj pozdrav.

Pojdi v Rim in poišči tamkaj hišo Eleazarja Hebrejca v nižjem delu Subure. Pokaži mu priloženi prstan, katerega pozna, da je moj pečatnik in zahtevaj, naj ti izroči 12 milijonov sestercev, katere preskrbeti mi je po pogodbi obljubil. To je vsota mesečne plače mojih štirideset tisoč peščev. Imam namreč namen nje, kakor tudi poveljnike in jezdece, ko poseben znak naklonjenosti takoj izplačati za štirinajst dni naprej. Post nummos virtus. (Po denarju—hrabrost.) Če bi bilo mogoče dobiti celo vsoto v bakrenem denarju in v asih, mi bi najbolj ugajalo, ali primanjkovalo bi ti konj za prevoz. Vzemi toraj, kar ti bo Eleazar dal: zlatnike, skrupelne in srebrni denar, od katerih jih gre 5 na en skrupel. Potem ko si denar sprejel in našel vse v redu, izroči Hebrejcu sprejemnico, podpiši svoje ime in jo zapečati z mojim prstanom pečatnikom.

Za spremljevalce ti dam Kerija, Tela in dekurija a Longina. Denar spravi v močne železne zaboje, vzemi toliko ljudi, kolikor jih dobiš in hiti za menoj v Forum Allieni (današnja Ferrara.) Čim prej vidim tam tebe in naročeni denar, tem ljubše mi bo. Zdravstvuj!"

Centurij Pavel je bil ravno zaposlen, da dobro in hitro reši nalog, s katerim ga je počastil cezar. Komaj se je mala četica ustavila sredi dvorišča, že se odpro nizka vrata in venkaj stopi nam že znani osvobojenec Filip. Spoštljivo pozdravi mladega gospodarja.

"Koliko si konj skupaj spravil?" vpraša jezdec.

"Le dvanajst, mladi gospod; a so prekrasne živali — močno tavrijsko pleme", odgovori sluga in pokaže na odprta vrata.

AMERIŠKI SLOVENCI PODPIRAJTE SVOJE PODJETJE KATERO EDINO SE BORI ZA VAŠE INTERESE!

KOLEDAR AVE MARIA za leto 1922.

Je krasna knjiga, obsegajoča 224 strani. Poučni članki, povesti in poročila iz raznih naselbin kakor tudi številne slike krasijo delo. Koledar Ave Maria stane s poštnino samo 60c za v stari kraj 75c.

Koledar dobite pri lokalnemu zastopniku ali pa pišite na:

"Edinost,"
1849 W. 22 Street,
Chicago, Ill.

EMIL KISS, BANKIR

Kdor želi potovati direktno V DOMOVINO,

ima najboljšo priliko 11. februarja, ko odplove parnik "CARMANIA".

Cena za šifkarto do Reke je $105.00.

Jaz uredim vam potne liste portlago in Drugo.

POŠILJAM DINARJE — IN DOLARJE PO NAJNIŽJIH CENAH.

Obrnite se pismeno na

EMIL KISS, BANKIR
133 Second Avenue
New York, N. Y.

SLAVNEMU OBČINSTVU

naznanjam, da popravljam in napeljujem vedne in plinove cevi, kakor tudi izvršujem vsa dela, ki spadajo v plumbarsko stroko. — Pred vsem si zapomnite, da jaz izvršujem vsa dela najboljše in za najnižjo ceno.

Nadar potrebujete naše pomoči, pokličite nas po telefonu, ali pa če pridete osebno na:

JAMES A. JANDOS,
2042 W. 22nd St, near Heyne Ave., Chicago. Ill.
Tel.: Canal 4108

ZNIŽANA VOŽNJA

Ker so nekatere linije znatno znižale svoje cene. se nudi ugodna prilika onim, ki so v kratkem namenjeni v stari kraj. Pišite nam po cene i vozni red parnikov.

Ako želite dobiti kakega sorodnika iz starega kraja nam pišite to tozadevna pojasnila.

Kadar pošiljate denar v stari kraj, ne prezrite naše banke, ki vam nudi točnost in nizke cene.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na:

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK
SLOVENSKO BANKO
70—9th Ave., New York City.

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam pri nakup raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.
Najboljše delo, nanižje cene.
Rojaki obrnite se vselej na svojega rojaka!

NAROČNIKI "EDINOSTI" POZOR!

Prosimo vse naše naročnike, da v slučaju preselitve nam takoj naznanijo svoj novi naslov. Poleg novega pošljite nam tudi svoj stari naslov, stem nam prihranite mnogo nepotrebnega dela.

Mi želimo vsakemu naročniku dostaviti vsako številko našega lista Velikokrat se pa kdo oglasi, čez mesec dni po svoji preselitvi in se pritožuje da lista ni dobival in seveda pri tem pozabi, da nam ni naznanil svojega novega naslova. Zato je važno za nas i vas, da nam takoj naznanite svoj novi naslov, kadar se preselite in vam bomo dostavili vsako številko našega lista.

Uprava "Edinosti."

Katoliškega časnikarja tepo, ker ne morejo doseči onih, katere bi radi natepli.

DRUŠTVO SV. CIRILA IN METODA štev. 18. S. D. Z., CLEVELAND, O.

V društvo se sprejemajo člani od 16 do 55 leta starosti. Zavarujete se lahko za: $150, $300, $500, $1000, $1500 in $2000, smrtnine. Za bolniško podporo pa se lahko zavarujete za $7 ali pa $14 na teden. V društvo lahko vpišete tudi otroke od 1 do 16 leta starosti. Za nadaljna pojasnila se obrnite na društveni odbor.

Društvo zboruje vsako 3 nedeljo v Knausovi dvorani ob 1. uri popoldne.

Predsednik Rudolf Cerkvenik, 1115 Norwood Rd.; podpredsednik Josef Zakrajšek, tajnik John Vidervol, 1153 E. 61st St.; zapisnikar Jos. Zaveršek ml., blagajnik A. Basca, nadzorniki Anton Vidervol, Ant. Strniša in Josef Zakrajšek st. Dr. zdravnik Dr. J. M. Seliškar, Zastavonoša Ferd. Misič, Redar John Peterlin.

DRUŠTVO SV. VIDA ŠT. 25., K. S. K. J. V CLEVELANDU, OHIO.

V društvo se sprejemajo člani od 16. do 50. leta starosti. Vi se lahko zavarujete za $250, $500 in $1000 smrtnine. Društvo plačuje $7 na teden bolniške podpore. V mladinski oddelek se sprejemajo otroci od 1.—16. leta starosti. Dr. zboruje vsako 1 nedeljo v mescu v Knausovi dvorani. Asesment se plačuje samo na seji, od 10 ure dopoldne do 4. ure popoldne. Vsa nadaljna pojasnila dobite lahko vsaki čas pri društvenih uradnikih.

Predsednik John Widervol, 1153 East 61st Street.
Podpredsednik Joseph Žulič.
Tajnik Ant. Fortuna, 1176 E. 61st St.
Blagajnik John Melle.
Zastopnik Joseph Rus, 6519 Bonna ave.
Nadzorniki John Zulič, Anton Strniša in Joseph Ponikvar. — Zastavonoša Ant. Drečnik. Dr. zdravnik Dr. J. M. Seliškar.

JOHN STAYER.
GROCERY

1952 West 22nd Place, Chicago, Ill.

Priporočam Slovencem in Hrvatom svojo dobro urejeno grocerijo. V zalogi imam najboljšo ajdovo **moko, fino salatno olje, doma narejeno kislo zelje, importirani holandski mak, sveži kostanj** in razne vrste "HOPS IN MALT" za varenje domačega piva. Vsem se najtopleje priporočam.

Telephone Canal 1404.

FIDELITY ELECTRIC COMPANY

Frank S hont lastnik

Vaši domovi bojo postali moderni, ako izročite nam v iste napeljavo električne razsvetljave. Mi jamčimo dobro delo za nizko ceno. Obiščite našo trgovino in oglejte razne stanovanjske opreme. Prodajamo tudi pralne stroje, gladilnike, štedilnike, itd. Vsakemu, ki nas priporoči svojemu znancu za napeljavo električne razsvetljave damo $5.00 nagrade.

Plačuje se v gotovini ali pa na lahke obroke.

2049 West 22nd Street, Phone: Canal 5190.

FRANK TOMAŽICH
SLOVENSKI GROCERIST

Priporočam svojo dobro urejeno grocerijo. V zalogi imam najboljše salatno olje in pristno ajdovo moko. Ker smo Slovenci prijatelji dobre potice naznanjam cenj. gospodinjam, da sem se preskerbel z vsem potrebnim "materijalom." Pridite in se prepričajte!

1858 W. 22nd Street Chicago, Ill.
Phone: Canal 2910.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

NěmečeK
FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

Phone: Canal 2534.